

ערימה של בדלים

יותם ראובני

הגבר המבין והיודע הכול. אחרי שנה בערך שהיה לי טוב אתה רציני להפסיק קצת. המבטים הלכו יותר מדי הצידה. היא לא רצתה להפסיק. היא שאלה אותי אם הפסקתי לאהוב אותה שאני רוצה להפסיק, וזה לא היה נכון, אני בכלל לא הפסקתי לאהוב אותה, עד עכשיו אני לא הפסקתי לאהוב אותה. ובחנתונה שלה, במקרה הגעתי לחתונה שלה, כי הייתי צריך לאסוף משם חברים שלי, כאשר היא ראתה אותי, נמחק לה החיוך שהיה לה על הפנים. חשבתי שאם אני אגיד לה ברמז בואי אתי, תעזבי את הזר הזה, בעלך, ואת כל הברברים שזורקים אותך באוויר, כי זה היה בסוף החתונה והרימו את הכלה באוויר, חשבתי שאם אני אגיד לה משהו ברמז היא תעזוב את הכול ותבוא אלי. אולי רק בגלל האגו שלי אני מאמין שהיא היתה באה, אבל אני לא יודע אם היתה באה. ואז אני זוכר שפעם אחת, כשעדיין היתה לי מכונית, אמרתי לה בואי נפסיק והיא אמרה למה שנפסיק, מה זה הפסקת לאהוב אותי, ומה, אני כבר לא מספקת אותך. לא, לא, אמרתי, זה בגלל שאני צריך קצת הפסקה. היא יצאה את המכונית. אני אזכור אותך לטובה, ככה היא אמרה כאשר יצאה מהמכונית שלי. והגאווה הגברית שלי, הגאווה הילדותית שלי, בעצם, כי אז הייתי בסך הכל בן עשרים וחצי, לא נתנה לי לצאת מהמכונית ולרדוף אחריה, למרות שזה מה שרציני לעשות, למרות שזה היה הדבר שאני הייתי חייב לעשות. ידעתי את זה גם באותו רגע ואני יודע את זה במיוחד עכשיו כשאני שוכב עם פריחה פה ועם פריחה שם, ובבוקר אני לא מסוגל לראות אותך, עכשיו אני מבין מה עזבתי בשביל כל הריגושים השטותיים האלה, איזה אוצר, איזו חוכמה ואיזו בחורה טובה בכלל אני עזבתי, בגלל שהיצר הגברי רצה להשתולל קצת, וזה מה שיצא.

ואחר-כך פגשתי את ויקי, שהיתה בדיוק ההפך של מירי. היא היתה הבחורה הכי יפה שאני פגשתי בחיים שלי. ולפני חודשיים גמרתי אתה, אחרי שהיינו יחד שנה וחצי. אני לא יודע למה גמרנו. זה התחיל בדברים קטנים, שלא זוכרים אותם, שלא זוכרים בכלל שהם היו, ופתאום אתה עומד בפני הפיצוץ הגדול, וכבר אי-אפשר לעשות שום דבר. היא גרה מולי ואני הייתי רואה אותה כל לילה יושבת במכונית עם החבר שלה, אחרי שהיו חוזרים מהבילויים, יושבת ומתנשקת אתו כדי להרגיז אותי, ואולי בלי שום קשר אלי, ובא לי חשק לרדת למטה ולחנוק את שניהם. אבל למה לי לעשות את זה, הרי גם אני הייתי חוזר הביתה כל לילה עם בחורה אחרת וגם ויקי ראתה, ואולי היא קינאה, אבל מה יש פה לדבר על קינאה, מה יש פה לדבר בכלל, היא התחנתה לפני שבוע, ואני לא יכולתי לעשות שום דבר ושמעתי שהיא אמרה שהיא פוחדת להזמין אותי לחתונה שלה, כדי שאני לא אהרוס את החתונה. זה ממש העלים אותי. הרי היינו ביחד כל-כך הרבה זמן, ומה פתאום עכשיו היא חושבת שאני כזה יצור מיפלצתי, הורס חתונות ושובר חלילים, כפי שאמרה, שאני אשבור את החליל, כי החבר שלה, כלומר הבעל שלה, מנגן על חליל באיזו תזמורת, והוא ניגן גם בחתונה, והיא היתה בטוחה שאיך שאני אבוא, מיד אני אגש ואשבור את החליל שלו. זה רק מוכיח שיש מעט מאוד הבנה, או שאנחנו רוצים לזכור מעט מאוד. בעצם, אנחנו לא רוצים לזכור שום דבר, כי אם היא היתה רוצה לזכור, בשום פנים ואופן, אני נשבע, בשום פנים לא היתה לה זכות לחשוב שאם אני אבוא לחתונה אני אשבור את החליל.

כל זה מצד אחד. כלומר אבא שלי והעסק שלו ושתי האהבות הגדולות של חיי, שכמותן לא יהיו לי עוד, אולי יהיו לי, אבל זה לא יהיה אותו הדבר. כי את שתי האהבות האלה אני גידלתי והתבגרתי לצידן של שתי נשים, האחת חכמה והאחת יפה, שתי הנשים שהשפיעו עלי יותר מכל דבר אחר בחיים. יותר מאבא שלי. זה בטוח. ומצד שני, אני מאלץ את עצמי לחשוב על מה שהולך במדינה הזאת ואני לא מסוגל להגיד שהכל ילך לכל הרוחות, גם אם אני מרגיש ככה, שאם אני אגיד שהכל ילך לעזאזל, מה אני אומר בעצם? אני אומר שבני המשפחה שלי, שהחברים שלי, שאני — שכל זה ילך לעזאזל, ובקשר לימית יש לי דעה חצויה. מצד אחד אני יודע שזה לא בסדר וזה לא שלטון החוק אבל צריך להבין את בגין, שלא יכול ללכת ראש עם התומכים הכי חזקים שלו. וגם ממשלה של המערך לא היתה מצליחה לגרש אותם משם, כי הרי המערך היה זה שאמר לאנשים בואו לדרום לכל החיים שלכם, בואו לנצח, ימית תהיה יותר גדולה מאשדוד. ואנשים שהאמינו בשעתו באשדוד, למרות שזה לא היה יותר מסתם איזה חור באמצע החולות, הלכו, והנה מה שיצא מזה. ככה חשבו גם בקשר לימית. ופה בארץ אנחנו התרגלנו לחיות בתוך דברים שנראים בהתחלה בלתי אפשריים אבל אז מתברר שאיכשהו, בגלל העקשנות שלנו או בגלל שהמצב הבטחוני שלנו הוא כפי שהוא, החלום מחזיק מעמד. ואיך אנחנו היינו נראים אם היה שלום עם כל מדינות ערב שמסביב? כולם היו עוסקים בריבית קצוצה, ולא היה בכלל את מי להאשים. עכשיו אפשר להאשים את הערבים בכל דבר. באכזבה באהבה או בילדות עשוקה, בכל דבר אפשר להאשים את הערבים. ואני הכרתי באופן אישי את בארי ציטניק, שסביבו היה רעש גדול בעתונות אחרי שהרג שני שבויים במבצע ליטני. כתבו כי החזיקו אותו בבית חולים לחולי רוח בניגוד לכל הנוהלים וכי בעצם הוא היה בסדר גמור.

הוא היה בסדר גמור כמו שהמדינה הזאת היא בסדר גמור. הוא בחור חולה על כל הראש. פעם אחת ראיתי אותו איך שהוא דורך באכזריות שחורה על הראש של צב שמצאנו. חזק-חזק. מי דורך ככה על ראש של צב. והיה סיפור שהוא ירה כדורים נותבים לתוך ים המלח, והזעיק לשם את כל החיילים שהיו מסביב, כי חשבו שאולי אלה מחבלים. והוא לא היה מסוגל לשבת חמש דקות בשקט, כולם היו צריכים לעשות את מה שהוא רוצה, הוא רצה להיות המפקד העליון

ואת הייתה ההרגשה הכללית שלי בשבוע האחרון: הייתי חולה. ברוניטי, עייפות, והצטברות של כל מיני דברים, שאני לא יודע להגדיר אותם. שכבתי בבית, ומדי פעם באה שכנה, באו חברים, אבל אני הרגשתי כמו ערימה של בדלים. בגלל שהיה אסור לי לעשן, אני חושב, ועישנתי. קשה לי לרחוס את כל מה שעבר עלי איזו מסגרת של זמן או של מקום, כי אני מרגיש שעכשיו מקשיבים לי, כאילו שקיבלתי רשות חד-פעמית לסכם את חיי, ואני חייב לעשות את זה במהירות. למה? אני לא יודע. אבל במשך השבוע הזה היה לי הרבה זמן לחשוב. קודם כל, אבא שלי. הוא וחברת ההשקעות הקטנה שלו. חברת השקעות, כדי לא להגיד מלווה בריבית. לא קצוצה. הוא איש הגון, אני חייב להגיד, למרות שמדי פעם, כשהוא מחייך אל אחד המסכנים שבאים אליו, בא לי לצעוק עליו, שיריד את החיוך הזה. אז קודם כל, הוא. הוא רוצה שאני אקח את העסק ואעבוד שם, למרות שאני מתבלבל כשאני רואה מספרים. תן לי ספרים, תן לי חיים יפים, כמו בדהב. מה לי ולמספרים. אבל אני אולי אלמד. אחרי שאני אחזור מאמריקה אני אלמד. במארס אסע. אולי קודם לכן, כדי לא להפסיד את ההנחה שמקבלים בעונה המתה. אני רוצה לעשות טיול מחוץ לחוף במכונית, עם חבר. וכשאני אחזור אני אתחיל ללמוד. קודם כל אני אצטרך להשלים את הבגרות שלי. למרות שעכשיו אני עובד עם אבא שלי, בגלל שהוא הציל אותי אני עובד איתו, אני לא הייתי טוב במתמטיקה ואני אצטרך ללמוד, ואחר-כך אגש למכינה של האוניברסיטה. אולי אלמד להיות עורך-דין. לפעמים אני שנון. והבעיה עם אבא שלי היא לא רק בגלל זה שהוא הציל אותי, כי אחרי שהשתחררתי מהצבא פתחתי עסק למכשירים אלקטרוניים. הייתי בדרך אל המיליון שלי כאשר הכל התמוטט. לפתע, וכולם חיפשו אחרי. נושים ושוטרים ובית סוהר. אז הוא חילץ אותי מכל הצרות שלי וזה היה ברור, למרות שהוא לא אמר לי שום דבר, כי אני חייב לו טובה. מה טוב? אני לא רוצה בכלל להיכנס לעסק שלו והוא רוצה לצאת לפנסיה. הוא רוצה לנסוע לאיים הקאריביים, והוא אומר לי שאני אהנה מאוד, בסוף, מהעסק שלו. מה רע בזה הוא שואל, ובאמת אין בזה שום רע. מה יש לך לעשות חוץ מזה, הוא שואל, ובאמת מה יש לי לעשות. יש לי לארגן את הראש שלי, זה מה שיש לי לעשות. עוד לא נגמלתי מהזריקות שלי, אני עוד לא מוכן, כנראה, לשים את הראש שלי באפסר, כפי שאומרים. לך שמאלה, לך ימינה. ואני באמת לא יודע לאן הראש שלי מושך באמת. יש לי חברים מהשמאל, שאותם פגשתי כאשר היה לי בית-תה בתל-אביב. וכשאני אתם אני מאוד נוטה לקבל את הדעות שלהם. ומצד שני, החברים שלי מהצבא הם מאוד נגד ערבים. ערבי מת זה ערבי טוב, ודברים כאלה. וגם ימית. כמעט שיכנעו אותי ללכת לשם יחד אתם, ואני הלכתי, כמעט הלכתי, משום שאני אוהב את הדרום, ושם אין כל-כך הרבה בילבול-ראש מהממשלה ומהמחבלים בצפון ומכל הרעש הזה שעושה את החיים לכל-כך קשים לפעמים, מה עוד שעכשיו אין לי מכונית. הייתי צריך למכור אותה כדי לצאת מהחובות שהיו לי בגלל העסק של המכשירים האלקטרוניים שלי, בעיקר טלוויזיות. וגם הייתי סוכן של אוליבטי. זאת אומרת שאני לא יודע מה לעשות עם עצמי, והצרה, אולי לא הצרה, היא בזה שאני יודע שמה שאני לא מאורגן אצלי עדיין, אבל אני לא יודע איך לארגן את זה. בינתיים אני בן עשרים וארבע ולפעמים אני כותב שירים. הנה, התאהבתי בשבדית. בדהב. שבוע אהבתי אותה, וכשהיא נסעה, בכיתי. בדיוק ברדיו היה השיר של מתי כספי "ואותך", ואני בכיתי ואחר כך כתבתי עליה שיר. בעצם לא עליה, אלא עלי.

למעשה, גם הייתי חולה וגם התחליתי קצת, משום שכבר לא היה לי כוח. אומרים שאני בחור נאה, וכל לילה הייתי יוצא עם בחורה אחרת. הרגשתי את עצמי כמו תקליט. אומר דברים כמו שאמרתי אתמול, בשינוי קטן, בגלל שאני הייתי צריך להתאים את הרמה שלי לרמה של הבחורה התורנית. ככה זה. והיו לי שתי אהבות בחיים שלי, שתי אהבות הכי גדולות שהיו לי: האהבה הראשונה שלי, מירי, הייתה בתולה כשאני פגשתי אותה והכל היה אצלה בפעם הראשונה אתי. היא עלתה עלי בהרבה מובנים אבל התנהגה כאילו אני

יהודים הווים עד

(... ופניו כמראה ברק. דניאל י' ו')

סומא באחת מעיניו בלבד
עדותו כשירה;
כל עוד שיהודי אינו משקר
עדותו אינה פסולה:
ריח היהודים ריח העד

את הפרקים ואת הקולות ראו
ואת גבה הארבות, הארבות, הארבות
ואת העשן השחור
וחכו ומחכים לפרקים
אשר ישפיהו.
כבר שבו הקולות —
בכפר ציון, בעיר סואץ
ומפיה של נערה כתומה
פאשר נשאה אחיה
מבית ספר במעלות

דין, תדרשהו, תחקרהו, תבדקהו
עדותו נאמנה.
שמה ואשימך, תלטפהו
תנחמו, תנחמו
ותראה לו את הפרקים.
את אביו העלה קרבן
על קרונות ארפים
ואת בנו שלח להמוג בתבות
משרינות, משרינות
והוא ראה את רום הארבות

את האבן חרת באצבעך
ולאפי רגבים מתפוררים שברה עבדך
ולפז עווננו נתוספו
שם, בקר ההרים השוממים.
את הלב נפחת ברוחך
הוא לא יכל לך ונשבר
שברי לב אשר יתוספו לדשן העצמות
ממנו מגדלים פרחים
באצות צפוניות ונכריות

עין ראתה מה נתן לראות, ועוד
אין שמעה מה נתן לשמע, ועוד
אף הריח מה נתן לשאת, ועוד
אל תשאל מה ידיו מששו
אל תשאל

שמענו את הקולות
ונכונים אנו להעיד,
ראינו את הקולות
ונכונים אנו להעיד.
תזמן את בית הדין
ותדרשנו, תחקרנו, תבדקנו
ושמה עדותנו נאמנה,
תראנו את הפרקים
אנו מחכים.

של המדינה, ואז היה נתון לכולם רובים ומספק להם ערכים כדי שיוכלו להרוג את הערכים. וכל זה למה? בגלל הבית שלו. אמא שלו לא מדברת עם אביו הקיצוני ימני מזה חמש עשרה שנה. את זה אני ראיתי כמו עיני. ובארי למד בישיבה ונעשה קיצוני לגמרי. הוא קיבל את הדעות של המורים שלו בישיבה אבל הוא לא גיבש שום דעת משל עצמו. הוא בכלל לא מסוגל להבחין בין טוב ורע, אם אתה שואל אותו, ועכשיו הוא חזר לאמריקה וכאשר היה כאן בביקור הוא נשבע לי שהוא השתנה. אחר-כך אמר לי שכל הבחורות זונות ואף אחת לא מצליחה להבין אותו. איך הוא השתנה אם הוא מסוגל לומר שכל הבחורות זונות. והיה לי מקרה אתו כשהוא היה כאן. הוא אמר שצריך לקחת תת-מקלע ולעלות להר-הבית ולירות בערכים המתקרבים. בגלל זה אני לא יודע איך לכוון את עצמי, לימין או לשמאל. כולם בחורים טובים. הצרה היא שקשה נורא להחליט, וגם אחרי שמחליטים שום דבר לא משתנה.

פגשתי בחורה אחת בדהב, שולה קוראים לה. שכבתי איתה שם פעם או פעמיים וגם פעם אחת בתל-אביב, אבל אחר-כך לא בא לי איתה יחסים נוסח לשכב, היא יותר בשביל הראש. ויום אחד היא מטלפנת, כשבארי היה כאן, ואומרת שהיא תכיר לו חברה שלה ונצא ארבעתנו כמו זוגות. ובארי לא דיבר איתה שום מלה במשך כל הערב. לא היתה בראש שלו, ככה הוא אמר לי, ואני הייתי צריך לשעשע את שתי הבחורות, את שולה וגם את זיווית, השניה, בחורה בת עשרים ושש, מורה לספרות. ובארי, למרות שלא עשה שום דיבור ושום מאמץ, אמר בסוף הערב, בואו נלך לדירה. הלכנו לדירה שלי, והיתה אווירה של אורגיה באוויר, שתינו קצת ועישנו. שולה אמרה שהיא לא אוהבת אורגיות והלכנו לחדר שלי. בארי וזיווית הלכו לחדר השני וכל הזמן שמעתי איך היא אומרת לו אני לא אוהבת את זה, אני לא רוצה. בינתיים דפקתי את שולה בלי הרבה חשק והיא נעלבה. אני נעלבתי מזה שהיא נעלבה. אחר-כך הלכתי להתקלח ובארי קרא לי ואמר לי שאתן לו סיגריה. הבחורה, זיווית, אמרה לי איזה גוף יפה יש לך וכך הלאה. סימנתי לבארי שייצא מהחדר ועד שהוא הבין. אחר-כך נעשיתי אלים. זיווית עוררה בי את כל האלימות, למרות שאני בדרך-כלל בחור רומנטי. שלוש שעות זיינתי אותה בלי לגמור ובא לי להשפיל אותה ואמרתי לה פתחי את הרגליים המורה, ואחר-כך אמרתי לה המורה עכשיו דקלמי לי שיר של ביאליק, המורה, והיא דיקלמה לי מי אני ומה אני כי תקדמני קרן זהב/ ורוח רכת כנף כי תחונן לחיי? ואני סטרתי לה ואמרתי לה שיר של ביאליק, שיר של ביאליק, בת זונה, ככה אמרתי לה, והיא בכתה ואמרה לי אבל זה שיר של ביאליק, של ביאליק.

וככה חלפו הימים ואני פתחתי אז עסק עם חבר שלי, עסק למכירת רהיטים, ובארי רצה לשכנע אותי שאני אצטרף לרב כהנא ואני כמעט התפתיתי, שוב, בגלל שבאופן אישי כל אחד הוא אדם נחמד ואפשר לשוחח אתו, אבל אני סלדתי מכל מיני מעשים שהם תיכננו, ושהם אולי אפילו ביצעו אותם. אני לא יכול לדעת את זה משום שמיד אחרי שבארי חזר לאמריקה, לא נפגשתי עוד אתם, אלא נסעתי לדהב. זאת כבר לא היתה דהב של הימים ההם, הימים שלפני הגיוס שלי, או אפילו כאשר הייתי בצבא וכבר היכרתי את מירי וירדנו יחד. הפעם ירדתי לבד, ירדתי בגלל הכיסופים לעבר, והתאהבתי שם בשבדית, אולאל היה שמה, ואני כתבתי שיר, כאמור, אולאל הישרארי בישראל, וכך הלאה. ואני הסברתי לה את המצב: יש לי חמשת אלפים דולר, כי עכשיו אני עובד עם אבא שלי והוא הוציא אותי גם מהבזן שבתוכו שקעתי בגלל הרהיטים, היהודים המנוולים האלה רימו אותי, נתנו צ'קים בלי כיסוי ואני, כמה שאני חשבתי שאני קשוח בעסקים, נפלתי קורבן. ובאותם חמשת אלפים דולר חשבתי לנסוע אתה לאמריקה ולעשות טיול מחוף לחוף כי אני מייחס חשיבות רבה לטיול הזה, בטיול הזה אני חושב שאני אקבע את גורלי. אבל היא אמרה לי שבשום אופן היא לא יכולה, יש לה בעל בשבדית. אז שאלתי אותה איך היא בגדה בו אתי ככה והיא אמרה מה זאת אומרת איך, אני לא אספר לו שום דבר, מין לא משאיר סימנים.

וזאת היתה ההרגשה הכללית שלי בשבוע האחרון. הייתי חולה, ושמעתי ראדיו אבל לא היה איכפת לי. בפעם הראשונה בחיים שלי שמעתי וקראתי בעתונים על מה שמתרחש כאן וזה לא התקבל כפגיעה אישית. בכלל, אני עכשיו פחות חושב על ערכים. מעניין אם אחרי שאתה רואה במלחמה חבר שלך שנופל מת לידך, אם אתה מתחיל לשנוא אז ערכים יותר מאשר קודם לכן, כאשר הם היו בגדר אויב מופשט, כי הרי אף אחד לא חושב על האויב שלו בדמות הערכים שעובדים במיסעדות תל-אביב וירושלים, למרות שאולי זהו בדיק האויב, ערכים כאלה מהמסעדות של צפון תל-אביב. חשבתי וחשבתי. לחזור למשרד של אבא שלי אני חייב, למרות שאני לא רוצה. ובינתיים יהיה זיון ללילה, ועוד פעם אותו דבר, ופחד ממחלות שפלות, ואני אהיה כמו תקליט. אולי לכל גבר יש שלב כזה. אני הייתי תמיד קשור לאשה אחת, ואחר-כך לאשה השניה, ואני מרגיש שאני מאבד את עצמי בכל הזיונים האלה, מכרסם את עצמי. ואני בן עשרים וארבע. יצאתי היום בפעם הראשונה החוצה, ישבתי על כיסא בים ובא איזה שיכור, שיכור גמור, הרוס במוח, אוהד של הכוח והוא שר כל הזמן הו מאמי בלו, הו מאמי בלו. ואחר-כך חזרתי לדירה והיתה לי הרגשה משונה שאני חייב לדחוס את כל מה שעבר עלי לאיזו מסגרת, ואז ראיתי את המאפרות שבחדר שהיו מלאות בדלים והיו בדלים גם בכוסות ובכל המקומות וזה מה שאני חשבתי על כל העסק הזה ששמו מוטי וסרמן.

(מתוך "החוויה הישראלית")